

DOSSIER

XI

EEN SPANNEND & EDUCATIEF SPEL OVER VOLKSCULTUUR

DOSSIER XI

EEN SPANNEND EN EDUCATIEF SPEL OVER VOLKSCULTUUR

De verzamelwoede rond de prentjes van chocolade Jacques, de eerste keer televisiekijken bij de burens, de wereltentoonstelling van 1958, het eerste cinemabezoek, de opmars van de gsm, de kleurrijke mannekensbladen, de Vlaamse kermissen met hun rareitenskabinet, trouwen in het zwart, de opkomst van Tupperware,... Deze en vele andere alledaagse herinneringen komen terug tot leven bij het spelen van Dossier XI!

Volkskunde Vlaanderen vzw ontwikkelde Dossier XI, een spannend en educatief spel rond volkscultuur voor de derde graad lager onderwijs. Dossier XI bevat de dossiers van tien kinderen die elk in een andere periode van de twintigste eeuw leven. Elk dossier bevat een brief, waarin het personage vertelt over zijn dagelijks leven, en foto's van familieleden, gebeurtenissen of bepaalde voorwerpen. Op een stoffige zolder zijn die dossiers echter allemaal door elkaar geschud.

De kinderen zijn in dit spel echte detectives. Hun opdracht: de levens van de kinderen uit de jaren 1900, 1920, 1940,... tot 2000 reconstrueren. Ze moeten de puzzelstukken in elkaar passen: de juiste stukjes brieven bij elkaar zoeken en de bijpassende foto's samen brengen. Zo doen de deelnemers de verloren verhalen en vergeten herinneringen herleven.

Na het spel worden de dossiers in de klas besproken. Bij het overlopen van de levensverhalen legt de leerkracht verbanden met de leefwereld van de kinderen van nu. Zo leren ze op een speelse manier de oorsprong en betekenis van cultureel erfgoed kennen. Bepaalde voorwerpen, tradities of gebruiken zijn ondertussen verdwenen, maar andere zijn dan weer nog steeds aanwezig in ons dagelijks leven. Een bruid draagt meestal een witte jurk. Sommigen durven een iets gewaagder kleur aan. Maar in het begin van de vorige eeuw trouwde men vooral in het zwart! Wat zal de toekomst brengen? Trouwen in het rood? Of trouwen we niet meer? Hebben de leerlingen ooit al gehoord van een mannekensblad? Honderd jaar geleden hadden onze voorouders wellicht ook nog nooit van een Game Boy gehoord...

Als de tien dossiers besproken zijn, rest er nog één vraag: waar is het geheime elfde dossier gebleven? Dat mogen de kinderen zelf samenstellen! Ze krijgen de kans om net als hun voorgangers een brief te schrijven over hun leven en wat zij belangrijk vinden. Ze kunnen er ook foto's en herinneringen bij stoppen. Als hun dossier af is, mogen ze dat bij de andere dossiers in de doos leggen. Zo kunnen kinderen later, in de toekomst, lezen hoe kinderen in 2008 leefden en wat zij wilden bewaren voor de toekomst.

EINDTERMEN

Met dit educatieve spel kan men heel specifiek tegemoetkomen aan de volgende leergebiedgebonden en leergebiedoverschrijdende eindtermen:

WERELDORIËNTATIE – HISTORISCHE TIJD:

5.8.: De leerlingen kunnen aan de hand van een voorbeeld illustreren dat een actuele toestand, die voor kinderen herkenbaar is, en door de geschiedenis beïnvloed werd, vroeger anders was en in de loop der tijden evolueert.

5.9.*: De leerlingen tonen belangstelling voor het verleden, heden en de toekomst, hier en elders.

NEDERLANDS:

- luisteren: 1.5.
- spreken: 2.2. / 2.5. / 2.6. / 2.7. / 2.9.*
- lezen: 3.5.
- schrijven: 4.1. / 4.3. / 4.8.*

SOCIALE VAARDIGHEDEN – DOMEIN SAMENWERKING:

3: De leerlingen kunnen samenwerken met anderen, ongeacht hun sociale achtergrond, geslacht of etnische origine.

THEMA: VOLKSCULTUUR, HET ALLEDAAGSE VROEGER EN NU

Je bent als leerkracht eigenlijk iedere dag bezig met volkscultuur. Volkscultuur leeft, groeit en bloeit iedere dag in jouw klas. Het is aanwezig bij je leerlingen, maar ook bij jezelf. Iedereen heeft zijn eigen achtergrond, waarden en normen, rituelen, gebruiksvoorwerpen,... Deze zaken zijn het resultaat van wat je meegekregen hebt van je ouders, grootouders, overgrootouders,... Bewust bezig zijn met de volksculturele achtergrond zorgt voor een grotere identiteitsontwikkeling bij je leerlingen. Ze beseffen beter wie ze zijn, als ze ook weten en begrijpen waar ze vandaan komen.

SPELEND LEREN

Dossier XI is een educatief spel. Dit wil zeggen dat Dossier XI kinderen van de derde graad lager onderwijs iets wil bijleren over volkscultuur (educatief) en dit op een spannende, motiverende en intrigerende manier (spel). Het is de bedoeling de leerlingen te prikkelen en hun interesse in volkscultuur te verhogen. Bij het spelen van Dossier XI is er geen sprake van eenzijdige kennisoverdracht. De leerlingen gaan zelfstandig en actief op zoek naar de nodige informatie. Ze gaan doorheen het spel als echte detectives op ontdekking in de eigen volksculturele geschiedenis. De leerlingen worden ook getraind in hun sociale samenwerkingsvaardigheden. Hoe beter ze samenwerken, hoe vlugger ze informatie kunnen verzamelen over hun personage en het spel tot een goed einde kunnen brengen.

MATERIAAL

Bij de vormgeving van Dossier XI ging speciale aandacht naar de visuele aantrekkelijkheid van het materiaal voor de leerlingen. Bij de productie lag de focus voornamelijk op het gebruik van duurzaam materiaal. Dossier XI kan in principe elk nieuw schooljaar opnieuw gespeeld worden.

De verhalen van de personages zijn geschiedkundig juist en waarheidsgetrouw. Het bijhorende fotomateriaal is bovendien authentiek. De geschiedenis wordt op deze manier met woorden en met beelden tot leven gebracht en geconcretiseerd voor de leerlingen.

Bij de uitwerking van het materiaal ging ook expliciete aandacht naar de leerkracht. Alle materiaal nodig om het spel te spelen, is in de doos aanwezig. Dossier XI bevat bovendien een kant en klare handleiding die de leerkracht stap per stap doorheen het spel loodst.

Het spel werd verschillende malen getest bij de doelgroep en na elke speltest geoptimaliseerd.

LEEFWERELDGEBONDEN

De personages van Dossier XI hebben dezelfde leeftijd als de spelers. Hun levensverhaal kan op deze manier makkelijk gelinkt en vergeleken worden met de leefwereld van de leerlingen nu. Voorbeeld: welke kledij droegen meisjes en jongens rond 1900 als ze hun communie deden? In de jaren '80 was de elpee heel populair, terwijl nu de CD, mp3 en ipod het heel goed doen. Dossier XI speelt hiermee sterk in op de trend van het ervaringsgericht leren waardoor er langduriger en diepgaander geleerd wordt.

Het bespreken van items, gewoonten, gebruiken, waarden,... van vroeger is trouwens een uitgelezen kans om de diversiteit op dit vlak in jouw klas ter sprake te brengen. Op deze manier wek je de interesse en leer je de spelers respect opbrengen voor de eigen volkscultuur, maar ook voor die van anderen.

Door het schrijven van hun eigen persoonlijk elfde dossier, leg je een hele concrete link met hun leefwereld. Welke herinneringen, voorwerpen, gebruiken,... vinden zij belangrijk om te bewaren voor de toekomst?

FLEXIBEL

Je kan het spel met zowel kleine als grote klassen spelen (minimum 6 leerlingen, maximum 30). Je hoeft ook je lokaal of de school niet te verlaten. Het spel kan gespeeld worden in elk klaslokaal.

Het spel is vervolgens flexibel op het vlak van de inhoud. Je kan kiezen uit 10 verhalen uit verschillende tijdsperiodes. Je kan die verhalen er uit kiezen die het meest aansluiten op jouw leerinhoud en de interesses en leerbehoeften van jouw klas.

Ten slotte is er flexibiliteit ingebouwd op het vlak van basis- of uitbreidingsdoelstellingen. Als je uitgaat van het basispakket dan zorgt het spel voor twee voor- of namiddagen spelplezier. Er zijn echter ook tips voor uitbreiding en verdieping voorzien in de handleiding.

PRAKTISCHE GEGEVENS

MEER INFO!

U kan meer informatie verkrijgen over Dossier XI bij Volkskunde Vlaanderen vzw. Bekijk ook zeker het filmpje van Dossier XI op onze site! Op deze manier krijgt u een beter zicht op het materiaal in de doos, het spelverloop, de reacties van de leerlingen en de leerkracht,...

Volkskunde Vlaanderen vzw
Sint-Amandstraat 72, 9000 Gent
09 223 97 00 | info@volkskunde-vlaanderen.be
www.volkskunde-vlaanderen.be

PRIJS

Dossier XI is te koop bij Volkskunde Vlaanderen vzw voor 45 euro (inclusief BTW / exclusief portkosten: 6,5 euro).

BESTELLEN

U kan Dossier XI online bestellen via www.volkskunde-vlaanderen.be of u neemt rechtstreeks contact met ons op. De bestelling is pas definitief wanneer u 51,5 euro gestort heeft op het rekeningnummer 700 - 0161237 - 67 met vermelding van "Dossier XI", naam van de school en adres van levering. Dossier XI heeft een beperkte oplage, dus wacht niet te lang!

Dossier XI is het resultaat van een samenwerking tussen Volkskunde Vlaanderen vzw met verschillende organisaties uit de sector volkscultuur (in het kader van het project Villa Futura) en het Centrum Informatieve Spelen en kwam tot stand dankzij de steun van de Vlaamse Overheid.